

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Baricovej a členiek senátu JUDr. Jarmily Urbančovej a JUDr. Eleny Krajčovičovej, v právnej veci žalobcu **JUDr. P.**, bytom H., *zastúpeného Advokátskou kanceláriou Palša a partneri, spol. s r. o., so sídlom Masarykova č. 13, Prešov*, proti žalovanému **Pamiatkovému úradu Slovenskej republiky**, so sídlom Cesta na Červený most 6, Bratislava, *zastúpeného JUDr. Lýdiou Farbakyovou, advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom Svätoplukova 12, Prešov*, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. k.: PÚ-07/1388-2/5986/47/Hab z 20. augusta 2007, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, č. k. 1S/82/2010-73 z 19. apríla 2011, takto

r o z h o d o l

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove, č. k. 1S/82/2010-73 zo dňa 19. apríla 2011 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“) zamietol podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. k.: PÚ-07/1388-2/5986/47/Hab zo dňa 20.08.2007, ktorý sa stotožnil so správnosťou rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu v Prešove č. PO-07/316-12/3895GS zo dňa 30.04.2007, ktorý uvedeným rozhodnutím neschválil predložený projekt na dodatočné povolenie stavby „Polyfunkčný dom – Hlavná

107/B, 109 Prešov“ architektonicko-stavebné riešenie, výkres 04, 05 a 08 a súčasne určil podmienky zrealizovanej stavby.

Krajský súd s poukazom na § 1 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 49/2002 Z. z.“ alebo „zákon o ochrane pamiatkového fondu“) uviedol, že tento zákon upravuje podmienky ochrany kultúrnych pamiatok, pamiatkových území v súlade s vedeckými poznatkami a na základe medzinárodných zmlúv v oblasti európskeho a svetového kultúrneho dedičstva, ktorými je Slovenská republika viazaná. Podľa ods. 2 zákon o ochrane pamiatkového fondu ďalej upravuje organizáciu a pôsobnosť orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ako práva a povinnosti vlastníkov a iných právnických osôb a fyzických osôb a ukládanie pokút za protiprávne konanie na úseku ochrany pamiatkového fondu, ktorý je významnou súčasťou kultúrneho dedičstva a ktorého zachovanie je verejným záujmom. Ustanovenie § 2 ods. 1 až 7 zákona č. 49/2002 Z. z. upravuje základné pojmy, pričom v ods. 1 pamiatkový fond je súbor hnutel'ných vecí a nehnuteľných vecí vyhlásených podľa tohto zákona za národné kultúrne pamiatky. Pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny. Za pamiatkový fond sa považujú aj veci, o ktorých sa začalo konanie o vyhlásenie za kultúrne pamiatky, pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny.

Podľa krajského súdu verejný záujem na zachovaní kultúrneho dedičstva je vyjadrený aj v ustanovení § 32 ods. 9 zákona č. 49/2002 Z. z., podľa ktorého *projektovú dokumentáciu vypracovanú podľa odseku 8 a každú jej zmenu je vlastník povinný v priebehu spracovania prerokovať s krajským pamiatkovým úradom z hľadiska zachovania pamiatkovej hodnoty kultúrnej pamiatky alebo nehnuteľnosti na pamiatkovom území a v ochrannom pásme*. Podľa ods. 10 tohto ustanovenia *krajský pamiatkový úrad vydá osobitne záväzné stanovisko o každej prípravnej dokumentácii a o každej projektovej dokumentácii obnovy a projektovej dokumentácii úpravy nehnuteľnosti alebo stavby na nehnuteľnosti v pamiatkovom území a v ochrannom pásme*. Podľa § 32 ods. 11 zákona č. 49/2002 Z. z., *v územnom konaní, v stavebnom konaní, v konaní o povolení zmeny stavby, v konaní o dodatočnom povolení stavby, v konaní o ohlásení udržiavacích prác alebo v konaní o odstránení nehnuteľnej kultúrnej pamiatky alebo stavby v pamiatkovom území a v ochrannom pásme rozhoduje stavebný úrad na základe záväzného stanoviska krajského pamiatkového úradu*. *Stavebný úrad postupuje tak aj vtedy, ak práce možno vykonať na základe ohlásenia*. *Na vydanie záväzného stanoviska sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní*.

Majúc za nesporné, že nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve žalobcu sa nachádzajú v mestskej pamiatkovej rezervácii mesta Prešov, krajský súd uviedol, že pre posúdenie veci je preto irelevantné, že žalobca fakticky stavia úplne novú stavbu.

Citujúc ustanovenie § 27 zákona č. 49/2002 Z. z., krajský súd poukázal na to, že ochrana kultúrnych pamiatok je široko koncipovaná, pričom je nepochybné, že krajský pamiatkový úrad a následne žalovaný sú povinní dbať o to, aby v konkrétnej časti mesta nebolo výrazne narušené a znehodnotené bezprostredné okolie novostavby žalobcu, a že citované ustanovenie poskytuje zákonnú ochranu aj historickej, stavovsky podmienenej stavebnej tradícii, urbanistický charakter a kontinuálny architektonický vzťah tejto časti mesta.

Krajský súd ďalej uviedol, že je bez akýchkoľvek pochyb, že žalobca nerešpektoval ustanovenia pamiatkového zákona, pretože z obsahu spisu je nepochybné, čo žalobca ani v žalobe nenamieta, že nevytvoril optimálne podmienky v procese prípravy zámeru stavby na nehnuteľnosti v pamiatkovom území, a to tým spôsobom, že prvostupňovému správnenému orgánu predložil až projekt pre dodatočné povolenie stavby, teda so stavbou začal skôr, než boli zákonom splnené podmienky a taktiež nerešpektoval rozhodnutie vydané Krajským pamiatkovým úradom v Prešove zo dňa 05.11.2004 pod č. PO-04/2843-03/8348/Gs. Rovnako žalobca nepoprel, že hmotovým a výškovým navýšením novostavby necitlivým spôsobom narušil chránenú architektonickú a urbanistickú celistvosť uličnej kompaktnej zástavby meštianskych domov danej SZ časti námestia Hlavnej ul., ale predovšetkým chránené zaužívané pohľady na tvarovú kompozíciu striech, ich strešných rovín a líniu uličných fasád a korunných ríms objektov, teda došlo k narušeniu stabilizovanej siluety a štruktúry celého dvojpodlažného uličného bloku.

K žalobcovej námietke, že zo strany orgánov štátnej správy došlo k porušeniu zásad správneho konania upravených v § 3 ods. 4 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), krajský súd uviedol, že ide o paušálnu námietku žalobcu, ktorú žiadnym iným bližším spôsobom nešpecifikoval. Z rozhodnutia žalovaného jednoznačne vyplýva, že s touto odvolacou námietkou sa žalovaný presvedčivo a dostatočne vyporiadal, pretože poukázal na to, že v strednej časti námestia je tvarová typová, výšková rôznorodosť architektúr a ich zastrešenia bohatšia, ide o meštianske domy, mestské paláce a verejné reprezentačné budovy, pričom v stavebnej zástavbe časti námestia na okraji historického jadra mesta ide o meštiansku zástavbu, ktorá je typovo, tvarovo a výškovo zjednotená.

K tvrdeniu žalobcu, že ak pri vydávaní rozhodnutí vo vzťahu k iným stavbám súhlasil s hmotovým a priestorovým usporiadaním stavieb, čo žalovanému vyčíta, krajský súd konštatoval, že takéto paušalizovanie pri ochrane pamiatkového fondu nie je možné a krajský pamiatkový úrad a pamiatkový úrad sú povinní zohľadňovať individuálne architektonickú zástavbu v každej stavebnej zástavbe historického jadra mesta Prešov.

K námietke, že správne orgány v predmetnej veci nevykonali dokazovanie zabezpečením rozhodnutí k stavbám uvedeným v žalobe, krajský súd zdôraznil, že formálne, byrokratické zabezpečenie týchto rozhodnutí pre rozhodnutie v tejto veci na základe dostatočne zisteného skutkového stavu ani nie je potrebné vzhľadom už na vyššie uvedené skutočnosti. Poukázal pritom na to, že účelom činnosti orgánov štátnej správy pri výbere verejnej správy nie je za každú cenu akceptovať každý návrh na vykonanie dôkazu účastníkom správneho konania ale podstatou je, aby v súlade s ustanovením § 46 správneho poriadku vo veci bolo rozhodnuté na základe dostatočne zisteného stavu veci. Najviac z ustanovenia § 34 ods. 6 správneho poriadku vyplýva, že skutočnosti všeobecné alebo známe správne orgánu z úradnej činnosti netreba dokazovať. Takouto notoricky známou skutočnosťou aj laickej verejnosti a skutočnosťou známou orgánu v úradnej činnosti je skutočnosť rozdielnosť zástavby v strednej časti pamiatkovej rezervácii mesta Prešov a dvojpodlažnosť stavieb na konci vretenovitého námestia.

Poukazujúc na znenie ustanovenia § 34 ods. 1 až 6 správneho poriadku bol krajský súd toho názoru, že žalovaný sa s odvolacími námietkami žalobcu vo svojom rozhodnutí vypořiadal dostatočne a presvedčivo. Vo veci krajského pamiatkového úradu postupoval tak, že sa zaoberal predovšetkým dôkazmi k namietanému odbornému stanovisku, pričom znalecký posudok D. hodnotil ako iný dôkaz a vypořiadal sa s ním aj z hľadiska pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Podľa krajského súdu žalovaný správny orgán v odôvodnení rozhodnutia uviedol všetky podstatné výsledky vykonaných dôkazov vo vzájomných súvislostiach, ktoré preukázateľne odôvodňujú výsledok uvedený vo výrokovej časti rozhodnutia.

Krajský súd na záver svojho rozhodnutia uviedol, že tak, ako to namietal žalovaný, Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 245 ods. 2 upravuje, že pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy, teda (správne uváženie) preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzi a hľadísk ustanovených zákonom; súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia.

Takto potom krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie i postup správneho orgánu bol z pohľadu žalobných dôvodov v súlade so zákonom, a preto žalobu zamietol.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote žalobca odvolanie domáhajúc sa toho, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) rozsudok

Krajského súdu v Prešove zmenil tak, že zruší rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu a vec mu vráti na ďalšie konanie dôvodiac tým, že konanie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie a rozhodnutie veci a konanie správnych orgánov trpí procesnými vadami, ktoré mali vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí.

Žalobca mal za to, že bol ukrátený správnymi rozhodnutiami na svojich právach, keďže rozhodnutia žalovaného boli vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu potrebného na posúdenie veci a tiež z dôvodu nepreskúmateľnosti správnych rozhodnutí pre nedostatok dôvodov. Má za to, že o veci podobne nesprávne rozhodol i prvostupňový súd, ktorý jeho žalobu zamietol. Podľa žalobcu je potrebné napadnuté rozhodnutia správneho orgánu ako nezákonné zrušiť.

Žalobca na strane 4 a 5 podaného odvolania poukázal na § 244 ods. 1 OSP, na ustanovenia § 1 a § 44 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu a na §-grafové ustanovenia správneho poriadku, ktorými sa podľa žalobcu dôsledne neriadili a neriadil sa nimi ani prvostupňový súd.

Ďalej žalobca vo svojom odvolaní uviedol, že z obsahu spisov správnych orgánov vyplýva, že Krajský pamiatkový úrad Prešov súhlasil so zámerom obnovy. Z obsahu spisov správnych orgánov taktiež vyplýva, že Krajský pamiatkový úrad Prešov ako prvostupňový orgán vydal rozhodnutie, ktorým neschválil predložený projekt zmeny stavby pred dokončením, pričom proti predmetnému rozhodnutiu bolo riadne a včas podané odvolanie. O tomto odvolaní rozhodol žalovaný tak, že ho potvrdil. Rozhodnutia boli vydané bez riadneho vykonania dôkazov a to postupom žalovaného. Prvostupňový súd v predmetnom konaní po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu dospel k nesprávnym zisteniam, resp. k nesprávnemu rozhodnutiu postupom odporujúcim zákonu. Z odôvodnenia vyplýva, že predmetné rozhodnutie nie je preskúmateľné pre nedostatok dôvodov, a tak nezodpovedá kritériám vyžadovaným zákonom. Z odôvodnenia vôbec nevyplýva, že by sa súd meritórne vecou zaoberal, keďže sa dôsledne nevysporiadal s námietkami uvedenými v žalobe.

Podľa žalobcu rozhodnutie súdu prvého stupňa tak vyvolalo faktický stav, kde sa umožnilo správne orgánu v podobných prípadoch (podobné stavby v historickom jadre Mesta Prešov) nerozhodovať rovnako, resp., že nebol zachovaný princíp rovnakého prístupu a zaobchádzania zo strany správnych orgánov, ktoré majú dbať na to, aby vo svojom rozhodovaní o skutkovo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely. Nie je v právnom štáte prípustné, aby správny orgán, resp. súd v jednom prípade niečo povolil a v druhom prípade to isté alebo podobné nepovolil. Bolo povinnosťou žalovaného toto

argumentačne v odôvodneniach náležite vysvetliť, pričom takéto vysvetlenie a odôvodnenie neurobil ani súd prvého stupňa. Rozhodnutie napadnuté týmto odvolaním je tak nezákonné pre nepreskúmateľnosť, pre nedostatok dôvodov, ako aj pre nedostatočne zistený skutkový stav veci, a navyše súd prvého stupňa o veci aj nesprávne právne rozhodol.

Uviedol, že v prípade úspechu si bude uplatňovať náhradu trov konania.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení nesúhlasiac s dôvodmi uvedenými v odvolaní žalobcu navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu z jeho vecne a právne správnych dôvodov potvrdiť.

Podľa žalovaného Krajský súd v Prešove správne v odôvodnení zamietavého rozhodnutia na strane 22 uviedol, že je nespochybniteľné, že žalobca nerešpektoval ustanovenie pamiatkového zákona, pretože z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že nevytvoril optimálne podmienky v procese prípravy zámeru stavby na nehnuteľnosti v pamiatkovom území, a to tým spôsobom, že prvostupňovému orgánu predložil až projekt pre dodatočné povolenie stavby, teda so stavbou začal skôr, než boli splnené zákonom stanovené podmienky a taktiež nerešpektoval rozhodnutie vydané Krajským pamiatkovým úradom v Prešove dňa 05.11.2004 pod č. k. PO-04/284-03/8348/Gs. Rovnako žalobca nepopiera, že hmotovým a výškovým navýšením novostavby necitlivým spôsobom narušil chránenú architektonickú a urbanistickú celistvosť uličnej kompaktnej zástavby meštianskych domov v danej SZ časti námestia Hlavnej ul., ale predovšetkým chránené zaužívané pohľady na tvarovú kompozíciu striech, ich strešných rovín a líniu uličných fasád a korunných ríms objektov, teda došlo k narušeniu stabilizovanej siluety a štruktúry celého dvojpodlažného uličného bloku.

Taktiež poukázal na to, že žalobca vo svojom odvolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti a ani dôvody, pre ktoré by mal odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Prešove zmeniť a žalobe žalobcu vyhovieť a rozhodnúť tak, že rozhodnutie žalovaného zo dňa 20.08.2007, č. k. PU-07/13882/5986/47/HAB zruší spolu s rozhodnutím Krajského pamiatkového úradu zo dňa 30.04.2007, č. k. PO-07/316 12/3895/Gs a vec vráti na ďalšie konanie a rozhodnutie, resp. ho zmení spôsobom podľa ustanovenia § 221 OSP a rozhodnutie zruší a vráti vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Na záver k odvolaniu žalobcu žalovaný uviedol, že žalobca podal odvolanie s poukazom na citáciu ustanovenia § 205 ods. 2 písm. c/, d/ a f/ OSP, avšak bez konkretizácie vyššie uvedených odvolacích dôvodov, pričom neuviedol žiadne iné pochybenia súdu prvého stupňa, pre ktoré by bolo potrebné tento rozsudok zmeniť alebo zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal v medziach podaného odvolania napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia, alebo zrušujú práva, alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa § 249 ods. 2 OSP žaloba musí okrem všeobecných náležitostí podania obsahovať označenie rozhodnutia a postupu správneho orgánu, ktoré napáda, vyjadrenie, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie a postup napáda, uvedenie dôvodov, v čom žalobca vidí nezákonnosť rozhodnutia a postupu správneho orgánu, a aký konečný návrh robí.

V nadväznosti na konštatovanie krajského súdu k „paušálnosti“ žalobných námietok najvyšší súd dáva do pozornosti, že zákon kladie na obsah žaloby okrem všeobecných podmienok (§ 42 ods. 3 OSP a § 79 ods. 1 OSP) aj podmienky osobitné pre správne súdnictvo obsiahnuté v citovaných zákonných ustanoveniach § 249 ods. 2 OSP. Žaloba musí preto okrem označenia napadnutého rozhodnutia, označenia všetkých účastníkov konania aj účastníkov konania pred správnym orgánom (vrátane osôb zúčastnených na konaní), presného označenia výrokov, ktoré žalobca napáda (najmä ak rozhodnutie pozostáva z viacerých výrokov), obsahovať i konkrétne **žalobné dôvody**.

Zo žaloby musí byť pre súd jasné a zrozumiteľné, aké žalobné dôvody uvádza žalobca

na podporu svojho tvrdenia podľa citovaného zákonného ustanovenia § 247 ods. 1 OSP, že dotknutým rozhodnutím bol ukrátený na svojich právach. Za osobitnú náležitosť žaloby preto treba považovať aj **konkrétne tvrdenie** žalobcu, že bol ukrátený na svojich právach nezákonným rozhodnutím a postupom správneho orgánu, pričom musí ísť o subjektívne práva vyplývajúce z právneho predpisu. Nestačí iba všeobecné tvrdenie, že zákon bol porušený, žalobca musí poukázať na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyvodzuje porušenie zákona. Obligatórnou náležitosťou žaloby je teda povinnosť žalobcu tvrdiť, že správne rozhodnutie alebo jeho časť odporuje konkrétnemu všeobecne záväznému právnemu predpisu, a toto tvrdenie **právne odôvodniť**. Ak žalobca poukazuje na skutočnosť, že postupom správnych orgánov mu bola odňatá možnosť ochrany jeho práv, musí uviesť, pri ktorom procesnom úkone sa tak malo stať, aké vyjadrenia chcel v priebehu správneho konania uplatniť a čo je dôsledkom znemožnenia ich uplatnení, teda aké subjektívne právo žalobcu malo byť v tejto súvislosti porušené. Pokiaľ tak neurobí, nie je možné všeobecne formulované žalobné námietky meritórne prejednať.

Súd nevyhľadáva za žalobcu konkrétne dôvody nezákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktoré podľa § 249 ods. 2 OSP majú tvoriť obsah žaloby a určovať rozsah preskúmania zákonnosti rozhodnutia súdom, ktorým je podľa § 250h ods. 1 OSP veta za bodkočiarkou) viazaný. Súd teda nemôže z vlastnej iniciatívy za žalobcu nahradiť žalobné dôvody ani sám nevyhľadáva ďalšie možné vady napadnutého rozhodnutia. Keďže predmetom súdneho preskúmania je zákonnosť rozhodnutia (nie jeho vecná správnosť), má včasné, správne a úplné formulovanie žalobných dôvodov zásadný význam. Táto požiadavka na žalobcu je v správnom súdnictve o to významnejšia, že podľa § 250h ods. 1 OSP je súd viazaný rozsahom žaloby od jej podania a žalobca uplynutím dvojmesačnej lehoty od doručenia napadnutého rozhodnutia správneho orgánu nemá možnosť požadovať odpustenie zmeškania tejto lehoty.

Z ustanovenia § 249 ods. 2 OSP vyplýva i zásada *iudex ne eat ultra petita partium* (sudca nech nejde nad návrhy strán), ktorú musí súd zásadne aplikovať vo všetkých veciach, v ktorých preskúmava na základe podanej žaloby zákonnosť žalobou napadnutého rozhodnutia.

Súd v správnom súdnictve preskúmava rozhodnutie a postup orgánu verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe t. j. **v medziach žaloby** (§ 250j ods. 1 a 2 OSP). Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je súd viazaný a nemôže ho prekročiť.

Tu platí v správnom súdnictve **koncentračná zásada**, keď žalobca môže žalobné dôvody síce meniť, avšak rozširovať ich môže len do konca lehoty na podanie žaloby. Po uplynutí tejto lehoty už nie je možné v priebehu konania vznášať ďalšie námietky a výhrady proti žalobou napadnutému rozhodnutiu, a to ani v replike na vyjadrenie žalovaného ani na pojednávaní. To znamená, že k žalobným bodom uplatneným po uplynutí lehoty na podanie žaloby správny súd nemôže prihliadať.

Je preto výlučne vecou žalobcu, aby stanovil medze súdneho prieskumu, a to tak po stránke kvantitatívnej (označením výrokov rozhodnutia, ktoré žiada preskúmať), ako aj kvalitatívnej (uvedením konkrétnych žalobných dôvodov). Iba v lehote podľa § 250b ods. 1 OSP je možné rozšíriť rozsah napadnutia rozhodnutia. Rozšírením rozsahu napadnutia rozhodnutia sa chápe nielen rozšírenie žaloby o ďalšie výroky, ale aj o rozšírenie žalobných dôvodov, t. j. vytknutie ďalšieho rozporu so zákonom alebo uvedenie ďalšieho porušenia žalobcových práv.

Ďalej najvyšší súd dáva do pozornosti, že úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi, a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

Správny súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v konkrétnej právnej veci sa v zásade obmedzí na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádzal, nie sú pochybné, najmä kvôli prameňu, z ktorých pochádzajú, alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania a ďalej na otázku, či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel.

Správny súd pri preskúmaní zákonnosti správneho rozhodnutia a postupu správneho orgánu posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec relevantný právny predpis.

Nie je ani úlohou najvyššieho súdu v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v správnom súdnictve prehodnocovať správnosť záverov krajského súdu na základe nesúhlasu odvolateľa takýmito závermi. Účelom konania v správnom súdnictve je poskytnutie súdnej ochrany pred tvrdým nezákonným rozhodnutím. Ak také rozhodnutie na základe zistení krajského súdu bolo vydané v konaní, ktoré netrpí vadou spôsobilou ovplyvniť jeho zákonnosť a krajský súd svoje zistenie presvedčivo a s poukazom na procesné ustanovenia náležitosti odôvodní, niet dôvodu, aby sa odvolací súd zaoberal námietkami, ktoré sú len opakovaním doterajších námietok k postupu správneho orgánu v správnom konaní a k jeho rozhodnutiu.

Predmetom konania v danej veci bolo preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. PU-07/1388-2/5986/47/HAB zo dňa 20.08.2007 spolu z rozhodnutím Krajského pamiatkového úradu zo dňa 30.04.2007 č. PO-07/316-12/3895/GS, ktorým prvostupňový správny orgán citovaným rozhodnutím nechválil predložený projekt na dodatočné povolenie stavby, Polyfunkčný dom – Hlavná 107/B, 109 Prešov architektonicko-stavebné riešenie, výkres 04, 05 a 08 a súčasne určil podmienky zrealizovanej stavby.

Z obsahu administratívneho spisu mal najvyšší súd za preukázané, že Krajský pamiatkový úrad Prešov rozhodnutím zo dňa 05.11.2004 č. PO-04/2843-03/8348/Gs podľa § 11 ods. 1 zákona o ochrane pamiatkového fondu, ako vecne a miestne príslušný správny orgán podľa § 9 ods. 5 citovaného zákona vydal rozhodnutie, ktorým podľa § 32 ods. 10 zákona o ochrane pamiatkového fondu, po preskúmaní predloženého projektu stavby polyfunkčného domu realizovaného v prieluke po zaniknutých domoch na Hlavnej ul. č. 107 B a 109 v Prešove, ktoré sú súčasťou pamiatkovej rezervácie Prešov spracovaného v októbri 2004 pre spoločnosť ARTeBOSS, spol. s r. o., Hlavná č. 107. Prešov architektonickým ateliérom AAK I. autorizovaný architekt, Prešov, schválil objemové riešenie a priestorové usporiadanie novostavby predmetného polyfunkčného domu v zmysle architektonicko-stavebného riešenia predloženého projektu stavby s nasledujúcimi podmienkami:

1. z riešenia východnej fasády vylúčiť nerezové transparentné zábradlie III. NP (pol. P7) a nahradiť ho atikou výšky max. 150 cm, atiku riešiť ako architektonické zavŕšenie preskleného obvodového plášťa fasády a s tým, že vo vnútornej strane bude atika

neprehľadná, kamennú historizujúcu profilovanú rímsu východnej fasády (P5) z riešenia vylúčiť.

2. na strechu objektu neumiestňovať žiadne veľkorozmerné technické zariadenia jednotky ZT1, vzduchotechniky, klimatizácie, chladiarenské jednotky a podobne. V prípade technickej a prevádzkovej nutnosti takýchto zariadení pre chod objektu tieto umiestniť do zapustenej a nahor otvorenej kóje (átria), potrebnej veľkosti v rámci štvrtého MP tak, aby horná hrana týchto technických zariadení a jednotiek nepresiahla plus 15.000.

3. západnú fasádu úrovni IV. NP riešiť zošikmenou presklenou rovinou v zmysel predloženej zmeny výkresu 07 a 08.

4. z predmetom tohto rozhodnutia a schválenia nie je projektom prezentované riešenia presvetlenia strechy meštianskeho domu, objektu 107A.

5. zrealizovanú dokumentáciu polyfunkčného domu predložiť na schválenie Krajskému pamiatkovému úradu Prešov, každú zmenu schváleného projektu je vlastník (investor, stavebný projektant, resp. iná osoba písomne splnomocnená vlastníkom rokovať v tejto veci) povinný prerokovať a schváliť v zmysle ustanovení pamiatkového zákona a správneho poriadku s tunajším úradom. Na akýkoľvek záver úpravy alebo zmeny predmetných nehnuteľností nad rámec rozhodnutí tunajšieho úradu a nad rámec schválenej projektovej dokumentácie je vlastník v zmysle § 32 ods. 5 pamiatkového zákona povinný Krajskému pamiatkovému úradu v Prešove predložiť žiadosť o rozhodnutie o zámere úpravy predmetných nehnuteľností (k tomu pozri aj napadnutý rozsudok str. 20).

Ako správne uviedol i krajský súd z obsahu spisového materiálu taktiež vyplýva, že písomným podaním zo dňa 22.08.2005, ktorá bola Krajskému pamiatkovému úradu v Prešove doručená 02.09.2005 ako žiadosť o vyjadrenie k projektu vyplýva, že žalobca požiadal o stanovisko k vydaniu povolenia pre zmenu stavby pred ukončením, stavba Prešov, Hlavná č. 107B a 109 polyfunkčný dom, na ktoré bolo vydané stavebné povolenie pod označením P3800/2004-KČ/208 v Prešove a nadobudlo právoplatnosť 19.11.2004. Zmena stavby pred ukončením je vyvolaná vyhodnotením statického nesenia západnej fasády a stropnej konštrukcie.

Podľa § 1 zákona č. 49/2002 Z. z. tento zákon upravuje podmienky ochrany kultúrnych pamiatok a pamiatkových území v súlade s vedeckými poznatkami a na základe medzinárodných zmlúv v oblasti európskeho a svetového kultúrneho dedičstva, ktorými je Slovenská republika viazaná. Predmetný zákon ďalej upravuje organizáciu a pôsobnosť orgánov štátnej správy, ako aj práva a povinnosti vlastníkov.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 49/2002 Z. z. hodnota je súhrn významných historických, spoločenských, krajinných, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných alebo umelecko-remeselných hodnôt, pre ktoré môžu byť veci predmetom individuálnej alebo územnej ochrany.

Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z. pamiatkové územie je sídelný územný celok alebo krajinný územný celok sústredených pamiatkových hodnôt alebo archeologických nálezov a archeologických nálezísk, ktorý je z dôvodu ich ochrany podľa tohto zákona vyhlásený za pamiatkovú rezerváciu alebo pamiatkovú zónu.

Podľa § 29 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z. základná ochrana pamiatkového územia je súhrn činností a opatrení, ktorými orgány štátnej správy a orgány územnej samosprávy v spolupráci s vlastníkami nehnuteľností zabezpečujú zachovanie pamiatkových hodnôt v území, ich dobrý technický, prevádzkový a estetický stav, ako aj vhodný spôsob využitia jednotlivých stavieb, skupín stavieb, areálov alebo urbanistických súborov a vhodné technické vybavenie pamiatkového územia.

Podľa § 27 zákona č. 49/2002 Z. z. základná ochrana kultúrnej pamiatky je súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu.

Podľa § 32 ods. 5 zákona č. 49/2002 Z. z. pred začatím novej stavby alebo úpravy pozemku alebo stavby, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou (ďalej len „úprava nehnuteľnosti“), ale sa nachádza v pamiatkovom území, je vlastník takej nehnuteľnosti povinný vyžiadať si rozhodnutie krajského pamiatkového úradu, a to predložením žiadosti o vydanie rozhodnutia o zámere úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území. Ak vlastník začne úpravu nehnuteľnosti v pamiatkovom území bez právoplatného rozhodnutia o zámere úpravy, krajský pamiatkový úrad začne správne konanie vydaním oznámenia o začatí úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území, ktoré doručí vlastníčkovi nehnuteľnosti, a vyzve ho, aby práce až do vydania rozhodnutia zastavil.

Podľa § 32 ods. 9 zákona č. 49/2002 Z. z. projektovú dokumentáciu vypracovanú podľa odseku 8 a každú jej zmenu je vlastník povinný v priebehu spracovania prerokovať s krajským pamiatkovým úradom z hľadiska zachovania pamiatkovej hodnoty kultúrnej pamiatky alebo pamiatkového územia.

Podľa § 32 ods. 10 zákona č. 49/2002 Z. z., pred začatím obnovy alebo úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území je vlastník povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť prípravnú a projektovú dokumentáciu podľa odsekov 4, 7 až 9. Krajský pamiatkový úrad vydá osobitné záväzné stanovisko o každej prípravnej dokumentácii a každej projektovej dokumentácii obnovy a úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území.

Podľa § 32 ods. 11 zákona č. 49/2002 Z. z., pred začatím úpravy nehnuteľnosti, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou, ale sa nachádza v ochrannom pásme, je vlastník takej nehnuteľnosti povinný vyžiadať si záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu, a to predložením žiadosti o vydanie záväzného stanoviska o zámere úpravy nehnuteľnosti v ochrannom pásme. Krajský pamiatkový úrad vydá záväzné stanovisko o zámere úpravy nehnuteľnosti v ochrannom pásme, v ktorom určí, či je navrhovaný zámer z hľadiska záujmov chránených týmto zákonom prípustný, a určí podmienky vykonania úprav nehnuteľnosti, najmä zásady objemového členenia, výškového usporiadania a architektonického riešenia exteriéru nehnuteľnosti.

Podľa § 3 správneho poriadku upravujúceho základné pravidlá konania, rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoločne zisteného stavu vecí. Konanie treba viesť tak, aby posilňovalo dôveru občanov v správnosť rozhodovania, aby prijaté rozhodnutia boli presvedčivé a viedli občanov a organizácie k dobrovoľnému plneniu ich povinností (§ 3 ods. 4 správneho poriadku) Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav vecí a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoločného zisteného stavu vecí a musí obsahovať predpísané náležitosti. Podľa § 47 ods. 2 správneho poriadku výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Pokiaľ sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, správny orgán určí pre ňu lehotu, lehota nesmie byť kratšia, ako ustanovuje osobitný právny predpis.

Najvyšší súd s poukazom citované zákonné ustanovenia a uvedené zásady ako aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, včítane jeho odôvodnenia, dospel k záveru, že krajský súd vo svojom rozhodnutí na strane č. 2 až 19 podrobne popísal všetky skutočnosti významné pre rozhodnutie správnych orgánov, ktoré mali za následok neschválenie predloženého projektu na dodatočné povolenie stavby Polyfunkčný dom – Hlavná 107/B, 109 Prešov architektonicko-stavebné riešenie, výkres 04, 05 a 08 a súčasne určil podmienky zrealizovania stavby. Najvyšší súd po podrobnom oboznámení sa s obsahom súdneho a administratívneho spisu nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré spolu so správnu citáciou dotknutých zákonných ustanovení vytvárajú dostatočné právne východiská pre zamietnutie žaloby. Preto sa s týmto odôvodnením najvyšší súd stotožňuje v celom rozsahu (§ 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) považujúc i právne posúdenie veci krajským súdom za správne, a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty v prejednávanvej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku k žalobcovým námietkam uvedeným v odvolaní, uvádza, že zo strany žalovaného ani správneho orgánu prvého stupňa nedošlo v preskúvanom konaní k porušeniu žalobcom citovaných ustanovení správneho poriadku, že v správnom konaní bolo vykonané náležité dokazovanie, a že ani najvyšší súd nezistil pri preskúvaní zákonnosti a postupu napadnutých správnych rozhodnutí takú vadu, ktorá by mala vplyv na ich zákonnosť (§ 250i ods. 3 OSP).

K žalobcovej námietke, že rozhodnutie krajského súdu vyvolalo faktický stav, kde sa umožnilo správne orgánu podobných prípadoch, (podobné stavby v historickom jadre Mesta Prešov) nerozhodovať rovnako, resp., že nebol zachovaný princíp rovnakého prístupu a zaobchádzania zo strany správnych orgánov, ktoré majú dbať na to, aby vo svojom rozhodovaní o skutkovo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely, najvyšší súd dopĺňa (a to čiastočne i s poukazom na rozhodnutie žalovaného), a že vo vzťahu k danej veci je bez právneho významu poukazovať na iné a neporovnateľné stavby v historickom jadre mesta, ktoré vznikli v iných spoločensko-politických a ekonomických pomeroch, za rozdielneho prístupu pri riešení verejných vecí, príp. pred vyhlásením historického jadra Mesta Prešov za mestskú pamiatkovú rezerváciu, teda za iného právneho stavu a taktiež bez právneho významu je aj poukazovanie aj na porušovanie zákona v minulosti. Nemožno pritom opomenúť, že verejný záujem v danej veci vyžaduje zvýšenú ochranu historického

jadra mesta ako kultúrneho dedičstva, pričom treba považovať za nevyhnutné prijať také riešenia, aby sa v súčasnosti ani budúcnosti už viac neopakovali nekonceptné zásahy do historického stavebného fondu a nedošlo k postupnému zanikaniu pamiatok a pamiatkových súborov (pozri k tomu čl. 2 až 4 a čl. 16 Washingtonskej charty z r. 1987 o ochrane historických miest).

Podľa názoru najvyššieho súdu námietky žalobcu vznesené v odvolaní sú príliš všeobecné (povrchné) a neboli spôsobilé ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Odvolanie žalobcu neobsahuje žiadne nové skutočnosti, s ktorými by sa krajský súd nebol podrobne vyporiadal a ktorými by žalobca bol preukázal konkrétne porušenie alebo ohrozenie svojich práv v konaní pred správnyimi orgánmi alebo pred krajským súdom, alebo preukázal, že boli splnené zákonné podmienky pre schválenie predloženého projektu na dodatočné povolenie stavby „Polyfunkčný dom – Hlavná 107/B, 109 Prešov“ bez určenia podmienok zrealizovanej stavby.

Najvyšší súd tiež nedospel k záveru, že by krajský súd ale i žalovaný vyhodnotili skutkový stav veci iba jednostranne a urobili len formalistický výklad zákonných ustanovení a že by ich postupom boli porušené základné práva žalobcu (k tomu pozri bližšie napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 36/2010 zo 04.05.2010). Rozdielny (odlišný) názor žalobcu na postup krajského súdu a žalovaného sám osebe nemôže založiť opodstatnenosť odvolania, a teda ani porušenie základného práva žalobcu na súdnu ochranu a práva na spravodlivé konanie pred krajským súdom ani pred správnyimi orgánmi.

Preskúmaním veci v odvolacom súdnom konaní dospel najvyšší súd k záveru, že krajský súd sa náležite vysporiadal s dôvodmi žaloby, pričom týmito dôvodmi a rozsahom žaloby je viazaný (§ 250h ods. 1 OSP a 250j ods. 1 a ods. 2 OSP) a jeho rozhodnutie (rozsudok) nemožno považovať ani za zjavne neodôvodnené ani za arbitrárne, teda také, ktoré by malo za následok porušenie v odvolaní uvedených práv žalobcu, ktoré však ani žalobca bližšie nekonkretizoval, iba z obsahu odvolania (str. 4, č. l. 88) možno vyvodiť, že mu zrejme išlo o právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

Keďže podľa názoru najvyššieho súdu krajský súd o otázkach, ktoré boli dôvodom na podanie žaloby žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, nerozhodol svojvoľne ani protizákonne a keďže najvyšší súd nezistil dôvod na zmenu ani zrušenie napadnutého rozsudku považujúc aj jeho odôvodnenie za logické, jasné a zrozumiteľné

a nezistil v tomto rozhodnutí žiadny rozpor so zákonom o ochrane pamiatkového fondu, rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko žalobca v konaní nebol úspešný a žalovaný zo zákona nemá na ich náhradu nárok.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

P o u č e n i e : Pr o t i t o m u t o r o z s u d k u n i e j e p r í p u s t n ý o p r a v n ý p r o s t r i e d o k .

V Bratislave 30. apríla 2012

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Petra Slezáková